

100

W.O.

5409

KWESTIONARIUSZ

osoba internowanego - więźnia - "lagiernika" - osadzona
w Z. S. S. R.

Skrzydłowski Franciszek por. lat 43 - zawiadowca stacji - wdowiec

1. DANE OSOBISTE /Imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny/.

Podczas plebisytu N.H.D. usgchało u kardega danum zebranie
agilecypro-propagandowe bez uowowici dyskusji. Na liście wyborców
wzięto udział w wyborach. Wybrano do komisji wyborczej
niegłoszący w głosowaniu i nie wzięło udziału w głosowaniu.
2. DATA I OKOLICZNOŚCI ZAARESZTOWANIA.

Dnia 14 kwietnia 1940 r. z pracy. Od 17.05. pracowałem u Swowic u charakteru dywizyjnego
szucha. Aresztowany pod zarzutem sabotażu, dywersji, kontrrewolucji i wrogo narodzi.
W więzieniu byłem we Swowic przy ul. Sądowej №7 a potem u Przygidki.

Wszelkie dane, które nie są zgodne z prawdą, nie będą uwzględniane. Wszelkie dane, które nie są zgodne z prawdą, nie będą uwzględniane.

3. NAZWA OBOZU / -wiezienia - miejsca przymusowych robot/

ul. Sądowej №7 i Przygidki. Obozy u Gazwora, Odesa i Kiosolów
Gazwora Kaniukobuny, Odesa fabryka Tokich ielaruch, Kiosolów ludowa
fabryka spinstu wejciwego.

OPIS OBOZU, WIEZIENIA i t.p. /Teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena,

Przy ul. Szkolnej 107 niedziadun od 14.11.40 - 17.11.40. w piwnicach.

W piwnicach bardzo ciemno. W piwnicy o powierzchni 25 m² było 62 więźniów. Okna porannymano, bez żadnego dopływu promieni słonecznych. Stan sanitarny był bardzo smutny. W okresie chorób były jedynie jedzenie w takiej ilości (dostawnie) że go się nie dało i okresach chodzący, pędzący, ściany, meble i military plester a kuchnie z grodu kanali.

5. SKŁAD WIEZNIÓW, ZESPŁANCOW /Narodowość, kategorie przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki etc./

W więźniach w Brzezinie 90% Polaków a pozostałe Ukraińcy i Żydzi. Przy ul. Szkolnej tylko polityczni i wśród nich stosunki wzajemne bardzo dobre. Poziom umysłowy wysoki.

W Brzezinach około 70% Polaków, około 20% Ukraińców a pozostałe Żydzi. Około 60% polityczni pozostałe Sowieci. Poziom umysłowy wśród żydów przestępców niski, moralny strasny. Choć niektórzy byli niekiedy przestępcami politycznymi, bili ich i ruszali się u nich.

Władze N.K.W.D. nigdy nie interwiewowały. W obrotach przeważała ludność sowiecka. Przestępstwa różne. Poziom umysłowy i moralny więcej krytyki. Stosunek do Polaków nieustraszone.

6. ŻYCIE W OBOZIE, WIEZIENIU i t.p. /Przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenie, wyżywienie, ubranie, życie koleżeńskie i kulturalne etc./

W więźniach codziennie więźniowie samonastawnie organizowali pogadanki i ożędady a nawet lekkie gry. W obrotach: Gwarantem porannej o godz. 5⁰⁰ od godz. 6⁰⁰ - 20⁰⁰ praca z jednogodzinną przerwą obiadową w Kamieniu. Warunki pracy ciężkie. Każdorazie 53 tamże kamienia na raz było ułożone na jednym worku. Wynagrodzenie zależało od 20 kop. do 16 rubli w zależności, umiarkowanie. Wyżywienie bardzo niskie.

W odessie warunki były smutne. W chłotowie prowadzili do pracy grupami po 3.000 osób do 14 km. w państwie, Strasz. Praca trwała od 12 do 14 godzin dziennie. Wyżywienie: 400 gr. chleba i dwa razy dziennie po pół litra supy wody. Normy pracy niemożliwe do wykonania. Wynagrodzenie pieniężnego żadnego. Ubrania żadnych nie dostawali. W kucyplebnych strzępkach i surowym boso przetrano + mroźach do pracy. Odporcykła na dół było około 2-3 godzin. Ogólnie kulturalnym mogły być nie mogły.

STOSUNKI WŁADZ NKWD DO POLAKÓW /Sposób badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacje o Polsce etc./

Badano przez 6 tygodni po 24 godzin na dobę 4 dzień z przerwami po kilka minut bijąc atryamentami, białobranami, liniami i kładkami. Od godziny 8 lub 9 wieczorem wędali na warszawę przez więźniów "dancing" do pokoju 23 przy ul. Szkolnej. Według brali gen. N.K.W.D. Kłepas, płk N.K.W.D. Hareganis i śledczy Lt. leitnant Bajer brali głównie paszki orjane drutem kalibrem tytu biali do poruczy, robili przerwę w której uderzali kopalcami za paronokcie a po godzinie Kautynowali bicie do 4 lub 5 rano. porucze stryżkowicze nosili na kucie do celi; imięm rzyby ogbiłali, ony wykrusali i nasydły przeciwko rozpykali.

8. POMOC LEKARSKA, SZPITALA, ŚMIERTELNOŚĆ /Wymienić nazwiska zmarłych/.

Pomoc lekarska i szpitale prawie żadne.

Śmiertelność znacząca. Nawet zmarłych nie pamiętam
jedynym tylko typanem pamiętam zmarłego w Gajosie
6 palaków na wroty i odadłose porachta z pliv z kony
jedno nazwisko przypomniałem sobie Cavalieri.

9. CZY I JAKA BYŁA ŁACZNOŚĆ Z KRAJEM I RODZINA?

Zdanej Peruwieci z Krajem i rodzinami

10. KIEDY ZOSTAŁ ZWOLNIONY I W JAKI SPOSOB DOSTAŁ SIĘ DO ARMII?

Zwolniony 26/III 41r. Jedynym transportem 3400 osób do armii i
zamiast do niej trafił cały transport do Kasalkaipakui do
Kashorn, potem powrócił do armii (Gajosy) w postaci
Kashorn, choroba na tyfus operacji porostawoie i urosi
stędnia z opebrumicim i nie reagował przez odstąpiem
dnia 16/IV 42 do armii.